

Z+46 med fokus på unga romer i Sverige, 80 år efter Förintelsen.

I Förintelsens koncentrationsläger tatuerades romer med ett "Z" följt av en sifferkombination, en del av en systematisk avhumanisering där människor reducerades till nummer. Z-märkningen symboliserar en mörk period i romernas historia och är en påminnelse om förföljelsen och folkmordet på romer.

Hur har vi unga romer det i Sverige idag? Hur har historien präglat oss? Vad har vi för tankar och drömmar?

Det vill vi berätta om genom en utställning av och om unga romer. +46 är Sveriges riktnummer och i våra verk undersöker vi, fyra unga romer från tre olika svenska städer, vad antiziganismen innebär för oss och hur den påverkar våra livsvillkor.

Antiziganism är en form av rasism som bygger på fördomar om romer. Runt om i Europa nekas romer ofta grundläggande rättigheter som tillgång till utbildning,

arbete, bostäder och sjukvård. Sedan år 2000 är romer erkända som en av Sveriges nationella minoriteter och vi har därmed lagstadgade rättigheter.

Romer tillhör inte en enda folkgrupp utan flera, med ett gemensamt ursprung. Det röda hjulet i den romska flaggan symboliserar den långa vandringen från Indien. Trots den mörka historien har vi romer bevarat en stark identitet och stolthet i vår kultur.

På romani betyder "rom" människa.

ELIN BENGTSSON

ÅLDER 20

När jag var liten kände jag inte till så mycket om min romska historia. Men som tonåring började jag engagera mig i en romsk förening och där fick jag möjligheten att lära mig allt mer. Jag fick delta i olika aktiviteter och träffar och kände att jag växte av det. Nu vill jag vara med och påverka framåt så att andra unga romer får samma möjlighet. Det känns meningsfullt att bidra till att lyfta fram romsk kultur och historia. Jag vill också sprida kunskap om vad romer utsattes för under Förintelsen, jag vill fortsätta berätta om det.

Jag vill ge en röst åt mitt folk och synliggöra vår kultur i ett samhälle där vi ofta glöms bort. Jag vill bidra till att skapa en mer rättvis framtid, där vi romer är en självklar del av Sveriges historia och framtid.

Genom mitt verk vill jag få andra att förstå styrkan och smärtan som präglar vårt folk. Stoltheten över vår kultur och vårt språk, men också kampen vi tvingas föra för att bli hörda. Mitt mål är att bryta ner fördomar, så att framtida generationer romer kan vara stolta över vilka de är och var de kommer ifrån.

ANABELLA KATIC

ÅLDER 17

ANTONIA DUȚĂ

ÅLDER 21

Jag är född i Rumänien och flyttade till Sverige när jag var 13 år gammal. Jag talar inte romani. Jag vet att jag har mitt ursprung hos en grupp romer som arbetade med textilier och silke. Jag vill lära mig mer om min romska identitet.

Mitt verk kretsar kring upplevelsen av att vara en ung romsk kvinna som känner att hon behöver dölja sin etnicitet. Jag har tagit bilderna i min hemstad Göteborg, det är platser jag ofta rör mig i och som betyder enormt mycket för mig.

Jag är finsk rom och bor i Västerås. Jag jobbar med romsk inkludering och älskar att få arbeta för oss romer. Får jag chansen att delta i nåt projekt för att motverka rasism mot romer så tackar jag inte nej!

Min text handlar om antiziganismen i Sverige och om att vi romer måste hålla ihop och ha varandras ryggar, att vi ska vara stolta för vilka vi är och inspirera. Det är också det jag ville förmedla med fotografiet, där romer från olika folkgrupper står sida vid sida och håller varandras händer.

AILA SVART

ÅLDER 23

Z+46 är en insats inom regeringsuppdraget "Att förebygga och motverka antiziganism" som tilldelats Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF).

Utställningen har producerats i samverkan med föreningen Gemensamma Romska Internationella Förbund (GRIF).

Fyra unga romer anlätades som ambassadörer. De har deltagit i workshops för att lära sig om romsk historia och utbyta tankar och erfarenheter. Andra samverkanspartners, som har bistått med kunskapshöjande insatser är Sveriges museum om Förintelsen, Forum för levande historia, Länsstyrelsen i Stockholm och Radio Romano.

Unga romers röster är viktiga för att nå målen i den tjuugoåriga strategin för romsk inkludering, med det övergripande målet att den rom som fyller 20 år 2032 ska ha likvärdiga möjligheter i livet som den som är icke-rom.

Utställningen ägs och förvaltas av GRIF. Vill ni ta utställningen till din kommun eller har andra frågor, kontakta ordförande för GRIF. abedin.denaj@grif.se

Fotograf: George Grigoriadis
www.storytimeproductions.se

Scanna koden för kostnadsfri digital nedladdning av utställningen.

mucf
Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällesfrågor

I samarbete med:

